(א)תנן התם [א]בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר וכמדתה לכל רוח זכרים עולות נקבות זבחי שלמים אלא זכרים עולות הוא דהוו זבחי שלמים לא הוו אמר ר' אושעיא הכא בבא לחוב בדמיהן עסקינן והכי קאמר חיישינן שמא עולות(ו) ורבי מאיר היא דאמר הקדש במזיד מתחלל וקדושת הגוף מי מתחלל (ג)והתנן [ב]אין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בבהמה ובכלי שרת בלבד כיצד היה רוכב על גבי בהמה בא חבירו ורכב בא חבירו ורכב כולם מעלו היה שותה בכוס של זהב בא חבירו ושתה בא חבירו ושתה כולם מעלו ההיא ר' יהודה היא הא ר' מאיר מדרבי יהודה נשמע לרבי מאיר לאו אמר רבי יהודה הקדש בשוגג מתחלל וקדושת הגוף לא מתחלא לר"מ נמי אע"ג דהקדש במזיד מתחלל קדושת הגוף לא מתחלא התם לא קא מכוין לאפוקינהו לחולין הכא קא מכוין לאפוקינהו לחולין אימר דשמעת ליה לרבי מאיר בקדשי קדשים בקדשים קלים מי שמעת ליה א"ל ההוא מרבנן ורבי יעקב שמיה קל וחומר קדשי קדשים מתחללים קדשים קלים לא כל שכן איתמר נמי אמר ר' (ד)חמא (ה)בר' עקיבא אמר רבי יוסי בר' חנינא אומר היה ר"מ הקדש במזיד מתחלל בשוגג אין מתחלל אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלים קל וחומר קדשי קדשים מתחללים קדשים קלים לא כל שכן

תהי

הכי גרסינן תנן התם בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר כו' זכרים עולות. משום דחיישינן שמא מירושלים יצאת ורוב בהמות היוצאות ממנה זבחים הם ואיכא לספוקי בכל זבחים שהיא ראויה להם הילכך זכר דחזי לעולה מספקא לעולה ולקמן פריך עלה: **נקבות זבחי שלמים.** דאילו בעולה ליכא לספוקי: **שלמים לא הוו.** בתמיה דילמא שלמים היא והיכי מקריב לה עולה: **אמר רבי אושעיא בבא לחוב בדמיהן עסקינן.** כלומר איהי ודאי לא קרבה וה"ק אם בא אדם זה לעשות לה תקנה ובא לקבל על עצמו חוב כל (ו)דמיה שהוא בספק ולהוציאה לחולין (ז)ולהקדיש את דמיה אם זכר הוא נתחייב אף בדמי עולה דחיישינן שמא עולות הן: **ורבי מאיר היא דאמר.** במתניתין (לעיל דף נג:) הקדש במזיד מתחלל ויכול זה להוציאן לחולין מזיד ויתפסו הדמים בקדושתם ועל ידי תנאי יביא שני דמים אחד לעולה ואחד לשלמים ויאמר אם עולה היא הרי היא מתחללת על זו והשני יהא שלמי נדבה ואם שלמים היא הרי היא מחוללת על של שלמים והשני לנדבת עולה: **וקדושת הגוף.** דקדשי מזבח מי מתחללת בלא מום: **אין מועל אחר מועל.** אין שתי מעילות זו אחר זו בקרבן אחד של הקדש דכיון שמועל בו הראשון יצא לחולין: **אלא בהמה.** של קדשי מזבח הראויה לקרבן לפי שאין יוצאה לחולין כשהיא תמימה וכן כלי שרת: **ההיא ר' יהודה היא.** מדקתני אין מועל אחר מועל אלמא מקמא הוא דנפיק לחולין אע"ג דשוגג הוא דאי מזיד ליכא מעילה והאי סברא לרבי יהודה הוא דשמעת ליה דאמר במתניתין (שם) הקדש בשוגג מתחלל: **הא רבי מאיר היא.** הך מתניתין דשקלים דבהמה שנמצאת כרבי מאיר (ח)מוקמינן לה דאמר הקדש מתחלל במזיד ואפי' קדושת הגוף נמי מתחלל: ופרכינן **מדר"י נשמע לרבי מאיר.** בחילול מזיד דהא פלוגתייהו ליתא אלא במזיד ושוגג אבל בקדושת הגוף וקדושת דמים אין מחלוקת ביניהם באותו(ט) הקדש שאין מתחלל לר' יהודה בשוגג אין מתחלל במזיד לר' מאיר: **לאו א"ר יהודה הקדש בשוגג מתחלל.** והוא עיקר חילול וקאמר דקדושת הגוף לא מתחללין שוגג: **לר' מאיר נמי.** דקאמר עיקר חילול הקדש במזיד קדושת גוף לא אמר דנתחיל: **ומשני התם לא מכוין לאפוקינהו לחולין כו'.** כלומר חילול דמזיד לר' מאיר עדיפא מחילול דשוגג לר' יהודה דאילו שוגג לא מכוין לאפוקינהו לחולין וגזירת הכתוב הוא מדמחייביה רחמנא קרבן מעילה הילכך קדושת הגוף לא מיתחיל אבל חילול מזיד לר' מאיר מכוין לאפוקינהו לחולין הילכך קדושת הגוף נמי מיתחלא: **אימר דשמעת ליה לר' מאיר כו'.** אדרבי אושעיא פריך דאוקמא ההיא דשקלים כר"מ אימר דשמעת ליה לר"מ דאמר הקדש במזיד מתחלל בקדשי קדשים כגון קדשי (א)הבית דהיינו סתם הקדש והוא הדין לקדשי קדשים דכולהו הוי לגבוה כקדשי בדק הבית: **בקדשים קלים מי שמעת ליה.** וההיא דבהמה איכא לספוקי נמי בקדשים קלים והיכא שמעת ליה לרבי מאיר דמתחללין במזיד:

תהי

אמר רב אושעיא בבא לחוב בדמיהן. פירש בקונטרס איהי ודאי לא מקרבה ומיירי בבא להתחייב בדמיהם פירוש אדם זה המוצאה קבל עליו לתקן כל הספק שעליה ורוצה להוציאה לחולין והכי קאמר חיישינן שמא עולות ויביא ב' בהמות או ב' דמים ויאמר אם זו עולה תהא מחוללת על זו והאחרת תהא שלמי נדבה ואם היתה זו שלמים תהא מחוללת על זו והאחרת תהא נדבת עולה ורבי מאיר היא דאמר הקדש כו' משמע מתוך פי' הקונטרס דצריך שיחלל הקדושה שעל הבהמה הנמצאת על אותה שהביא ובדרך חילול דוקא וקסבר ר' מאיר דנפדין תמימים וקשה שהרי לא מצינו דסבר רבי מאיר דתמימים נפדין יותר משאר תנאים ולא שייך זה כלל בפלוגתא דידיה ור' יהודה לכך פר"י דלעולם קסבר בעלמא דתמימים אינם נפדין כגון דרך חילול והכא מיירי שנתכוון לגוזלה[א] ולקנותה מיד המקדיש(י) ולזכות בה ולשנות בה (כ)וכה"ג שרי ואחר שהוציאה לחולין עלה בדעתו לחוב בדמיהן כדפרישית: **אין** מועל אחר מועל. פירש בקונטרס אין מעילה זו אחר זו בקרבן אחד של הקדש דכיון שמעל בה הראשון יוצא לחולין אלא בהמה וכלי שרת בלבד תימה דבתוספתא דמעילה (פ"ג) תניא קרדום של הקדש ביקע בו ובא חבירו וביקע בו כולן מעלו נתנו לחבירו וחבירו לחבירו הוא מעל וחבירו מותר לבקע בו לכתחילה והשתא היכי דמי אי האי קרדום כלי שרת כי נתנו לחבירו אמאי לא מעל חבירו הא אמרינן יש מועל אחר מועל בכלי שרת ואם אינה כלי שרת אמאי אמר כולן מעלו הא אין מועל אחר מועל אלא בהמה וכלי שרת בלבד ויש לומר דלעולם מיירי בקרדום שאינה כלי שרת ולא קשה מידי דהא דאמרי' הכא דאין מועל אחר מועל היינו (ב) כשהוא סבור שהכלי של חבירו ואז הוא מתכוין לגוזלה היכא דנתנו לחבירו כדין שליחות יד בפקדון דהיכא דמתכוין להוציאו מרשות לרשות נקרא גזלן על כל הפקדון אפילו לא הוציאן אלא מקצתן אבל האי דתוספתא דקאמר בא חבירו וביקע בו דכולן מעלו מיירי דכל חד וחד יסבור שהוא שלו (ל)ואינו מתכוין להוציאו מרשות לרשות אלא ליהנות ולהניחו אחר ההנאה ואז כשיהנה לא ימעול אלא כפי טובת הנאה שיש לו במלאכה ומשום הכי אמרינן שלא יצא לחולין ומעלו כולן אבל נתנו לחבירו וחבירו לחבירו לא מעל אלא הראשון שהוציאו מרשות לרשות (מ)והכי נמי דסבר שהיא שלו מ"מ מתכוין הוא להוציאו מרשותו לרשות חבירו ולפיכך נ"ל בא חבירו ורכב עליו ובא חבירו ורכב עליו כולן מעלו ואע"ג שנתכוין לגוזלו ולהוציאו מרשות לרשות דאם לא כן מאי איריא בהמה וכלי שרת אפילו בקדשי בדק הבית יש מועל אחר מועל היכא דאינו מתכוין להוציאו מרשות לרשות אלא ליהנות ממנו ולהניח כדפרישית אלא לעולם מיירי שמתכוין לגוזלה ואפ"ה אמרינן דכולן מעלו כדפרישית וראיה לחלק בין נהנה מדבר שסבור שהוא שלו לדבר שהיה סבור שהוא של אחרים מההיא דאמרינן (מעילה דף כ.) גבי נטל אבן או קורה של הקדש לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ופריך(נ) מכדי משקל שקלה מה לי שקלה הוא מה לי שקלה חבירו ומוקי רישא דלא מעל באבנים מסורות לגזבר שאינם יוצאים מרשות הקדש וגם הגזבר לא נתכוון לגוזלם אלא ליהנות מהם דסבור שהם שלו וסיפא דקתני הוא מעל מיירי שנתכוון להוציאם מרשות לרשות כדקתני נתנם לחבירו הוא מעל ועוד ראיה מההיא דפרק אלו נערות (כתובות לד:) דקאמר התם הניח להם אביהם פרה שאולה כסבורים הם דשל אביהם היא טבחוה ואכלוה משלמין דמי בשר בזול אבל כסבורים שהיא דפקדון וטבחוה ואכלוה משלמין דמי בשר שלם אם כן מצינו חילוק בין סבור שהוא שלו לסבור שהוא של אחרים(ס): **קדשים** קלים מי שמעת ליה. אם היא של קדשים קלים מה תקנה נעשה לה אפילו נתכוון לגוזלה לא תצא לחולין כיון דליכא מעילה בהן[ב] דבשלמא קדשי קדשים כגון בדק הבית וחטאת דין הוא שיצאו לחולין על ידי מעילה שמועל בהן ואם תאמר מאי קשה ליה ולא יוציאנה לחולין אלא יביא בהמה אחרת ויאמר אם זו עולה הרי אני גוזלה וזו תהא עולה תחתיה ואם היא קדשים קלים כגון שלמים היא עצמה תהא שלמים ולא יקריב אלא היא ואחרת לעולת נדבה ויש לומר דאי אפשר למיעבד הכי שהרי יש לספק בבהמה זאת הנמצאת משום חששת בכור ומעשר דלא הושוו

מתנותיהם

מסורת הש"ס

א) שקלים פ"ז מ"ג, ב) [בכתי"י טעף: לינהו], ג) מעילה יט:, ד) [בכתי"י: אמר ר' חנינא אמר בר עוקבא אומר היה וכו'], ה) [אפשר דצ"ל בר עוקבא], ו) [בדפו"ר: דמים], ז) [בדפו"ר: ולהקריב], ח) [בדפו"ר: אוקימנא], ט) [בדפו"ר: ואותו], י) [כתוס' הרא"ש ועו"ר: ההקדש], כ) [תיבות וכה"ג שרי. נראה דאין כאן מקומם אלא בסוה"ד, רש"ש עי"ש], ל) [נ"ל או אינו. רש"ש], מ) עיין בח"ש, נ) [עי' חגיגה י ע"ב], ס) [עי' תוס' מנחות קא ע"א ד"ה לא"ג. ותוס' ב"מ נט ע"א ד"ה ותבירו. ותוס' חגיגה יא ע"א ד"ה עד], ע) [ועיין הגהת המהרש"א, וכרש"ש].

* * *

מוסף רש"י

אלא בבהמה ובכלי שרת בלבד. דהני נמי לדמי קיימי ולא בני איפרוקי נינהו, שאפילו רכב על גבי בהמה והכחישה או תלש מצמרה, עדיין ראויה היא לקרבן ולא פסלה בכך לגמרי, דכין שמנה יכין כחושה ראויה להקרבה ואין בה תורת פגימה, הלכך אכתי בקדושתה קיימת, הלכך יש בה מועל אחר מועל, וכן שתה אחד בכוס של זהב, אפילו איפחתו ופגמו, כיון דקדושת הגוף היא ולא קדושת דמים דלאו לפדייה קיימא עדיין קאי לשירות ויש בו מועל אחר מועל (מעילה יט.). אבל כל מידי אחריני ממעילה ראשונה נפקא לחולין, דקי"ל אין מעילה בכל מקום אלא שינוי, שנשתנה מקדושתו (פסחים כו.).

עין משפט
נר מצוה

קנח א מיי' פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הל"ח ופ"ד מהל' שקלים הלכה ג:

קנט ב מיי' פ"ו מהל' מעילה הל"ד:

* * *

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אימר וכו' כגון קדשי בדק הבית: (ב) תוס' ד"ה אין וכו' דאמרינן הכא דאין מועל אחר מועל היינו היכא דנתנו לחבירו אי נמי כשהוא סבור שהכלי וכו' לגוזלה כדין שליחות כצ"ל:

* * *

מוסף תוספות

א. אלא בבא לגזלן ולהוציאן מרשות הקדש כדי לחזור ולהתחייב בכל מה שאפשר לספק שגזל מן ההקדש והשתא הוי כעין פלוגתא דר"מ ור"י וכעין מועל אחר מועל שנתכון לגזול מן ההקדש ולהוציאו מרשותו לגמרי. רשב"א. (ועי' מהרש"א).

ב. דאילו קדשים קלים רוכו להדיוט דלא שייכא בהו מעילה והשתא קס"ד דכיון שיש לו חלק בקדשים קלים כשמתכוין לגזול לא חשיב כמוציאו מרשות הקדש ומוליכו לרשות בעלים. ריטב"א. ועי' שלנ"ל.